

Олексій Кудрявцев

Класичний приватний університет, Україна

ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНОЇ ІНСПЕКЦІЇ В УКРАЇНИ

Oleksii Kudryavtsev

Classical Private University, Ukraine

THE PRINCIPLES OF ACTIVITY OF THE STATE ARCHITECTURAL AND CONSTRUCTION INSPECTORATE IN UKRAINE

The article reveals the principles of activity of the State Architectural and Construction Inspectorate in Ukraine, given the position of the author on their division into general and specific principles, which, in turn, should be classified to control principles and the principles of administrative services. The article deals with the first group of special principles of activity of State Architectural and Construction Inspectorate of Ukraine – principles of control. Besides, the article considers the contents of general and specific principles as foundation of activity of the State Architectural and Construction Inspectorate of Ukraine and identifies the ways of their implementation. The relevance of this issue is noted here due to the lack of legislative validation of the principles of activity of the State Architectural and Construction Inspectorate of Ukraine.

Key words: principles, principles of activity, the State Architectural and Construction Inspectorate of Ukraine, special principles of control, state control, construction industry.

Аналіз різноманітних проблем, пов'язаних з принципами діяльності державних органів, а також принципами контролю були предметом дослідження таких науковців, як В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, О.В. Артюх, В.М. Гарашук, Т.О. Коломoeць, В.К. Колпаков, М.А. Латинін, Д.В. Лученко, В.О. Невядовский, І.С. Орехова, І.Б. Шахов, Є.О. Юрченко та інших.

Метою статті є визначення принципів діяльності ДАБІ, наведення їх класифікація з огляду на виконувани нею завдання та пропозиція закріплення запропонованих принципів на законодавчому рівні.

Основою організації та функціонування ДАБІ як контрольно-наглядового органу є принципи її діяльності. У широкому сенсі дефініцію принципи слід розуміти як «основне вихідне положення якої-небудь наукової системи, теорії, ідеологічного напрямку тощо». У вузькому – як «особливість, покладену в основу створення або здійснення чого-небудь, спосіб створення або здійснення чогось; правило, покладене в основу діяльності якої-небудь організації, товариства і т. ін.; переконання, норма, правило, яким керується хто-небудь у житті, поведінці¹.

Як уже зазначалося, діяльність ДАБІ регулюється Положенням про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України, затвердженим Постановою КМУ від 09.07.2014 № 294 (далі – Положення)², незважаючи на вимоги ст. 4 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05.04.2007 № 877-V³ щодо обов'язковості встановлення виключно законами органів, уповноважених здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності. Хоча дослідники питання контрольної діяльності у галузі будівництва акцентують на цій прогалині у вітчизняному законодавстві, закон про центральний орган державного нагляду (контролю) у будівництві на сьогодні відсутній. Однак, як

¹ Словник української мови: в 11 томах (1976). Том 7, 693.

² Постанова про затвердження Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України 2014 (Кабінет Міністрів України). <<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/294-2014-p>>.

³ Закон про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності 2007 (Верховна Рада України). <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/877-16>>.

Положення, так й інші нормативні акти, що регламентують питання контролю у будівництві, не закріплюють принципи діяльності ДАБІ. Йдеться насамперед про закони «Про архітектурну діяльність»¹, «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 року № 3038-VI², «Про основи містобудування» від 16.11.1992 № 2780-XII³.

Слід також зауважити, що ДАБІ виконує два основних завдання: здійснення державного контролю та нагляду за дотриманням вимог законодавства, будівельних норм, державних стандартів і правил; виконання дозвільних та реєстраційних функцій у будівництві, ліцензування у визначених законодавством випадках⁴. Отже, на нашу думку, діяльність ДАБІ повинна ґрунтуватися на поєднанні принципів контролю та принципів надання адміністративних послуг.

З огляду на викладене, пропонуємо здійснити поділ принципів діяльності ДАБІ на загальні принципи діяльності та спеціальні, які, у свою чергу, розподілити на спеціальні принципи здійснення контролю та спеціальні принципи надання адміністративних послуг.

До загальних принципів діяльності ДАБІ слід віднести такі основні засади, яким відповідає система здійснення контролю у цілому: законність, об'єктивність, дієвість, гласність, систематичність, регулярність⁵. Розглянемо їх більш детально.

Так, принцип законності виражається у неухильному дотриманні та виконанні ДАБІ всіх діючих на території України правових приписів. Окрім того, він включає також принцип верховенства права, який полягає у відповідності всіх нормативно-правових актів, які ухвалює ДАБІ, Конституції та законам України. Цей принцип знайшов відображення у таких положеннях нормативних актів, що регулюють її діяльність: «Державний архітектурно-будівельний контроль здійснюється за дотриманням вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, проектної документації, будівельних норм, державних стандартів і правил, положень містобудівної документації всіх рівнів, вихідних даних для проектування об'єктів містобудування, технічних умов, інших нормативних документів під час виконання підготовчих і будівельних робіт, архітектурних, інженерно-технічних і конструктивних рішень, застосування будівельної продукції»⁶; «Держархбудінспекція у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства»⁷. Принцип законності включає також принцип єдності розуміння і застосування законів на всій території їх дії, що забезпечує єдине розуміння сутності і конкретного змісту законів забезпечує законність правозастосовної діяльності, однаковість застосування юридичних норм до всіх суб'єктів права⁸.

Принцип об'єктивності в діяльності ДАБІ передбачає обов'язок посадових осіб ДАБІ під час здійснення державного архітектурно-будівельного контролю у повному обсязі, об'єктивно та неупереджено здійснювати контроль у межах повноважень, передбачених законодавством⁹; «головні інспектори будівельного нагляду під час здійснення нагляду зобов'язані у повному обсязі, об'єктивно та неупереджено здійснювати нагляд у межах повноважень, передбачених законодавством»¹⁰.

¹ Закон про архітектурну діяльність 1999 (Верховна Рада України). <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/687-14>>

² Закон про регулювання містобудівної діяльності 2011 (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, №34, 343.

³ Закон про основи містобудування 1992 (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, № 52, Ст. 683.

⁴ Постанова про затвердження Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України 2014 (Кабінет Міністрів України). <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/294-2014-п>>.

⁵ Андрійко, О.Ф. (2004). *Державний контроль в Україні: організаційно-правові засади*: монографія. Київ: Наукова думка.

⁶ Постанова про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю 2011 (Кабінет Міністрів України). <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/698-2015-п>>.

⁷ Постанова про затвердження Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України 2014 (Кабінет Міністрів України). <<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/294-2014-п>>.

⁸ Скаун, О.Ф. (2001). *Теорія держави і права*: підручник. Харків: Консум.

⁹ Постанова про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю 2011 (Кабінет Міністрів України). <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/698-2015-п>>.

¹⁰ Про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного нагляду: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 698 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/698-2015-п>

Дієвість діяльності ДАБІ полягає у реагуванні органів контролю, усієї системи контролю шляхом вжиття відповідних заходів самостійно або передачу результатів та висновків уповноваженим органам для прийняття рішень¹. Так, у разі виявлення порушень вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, крім акта перевірки, складається протокол разом з приписом усунення порушення вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, державних стандартів і правил або приписом про зупинення підготовчих та будівельних робіт, які виконуються без повідомлення, реєстрації декларації про початок їх виконання або дозволу на виконання будівельних робіт².

З розвитком демократичних процесів у суспільстві набув актуальності і розвитку принцип гласності у діяльності ДАБІ, який передбачає надання правдивої, своєчасної і вичерпної інформації про її діяльність, пов'язану зі здійсненням контрольних повноважень та дозвільно-реєстраційної роботи. Засобами реалізації цього принципу у роботі ДАБІ є доступ до інформації в режимі он-лайн: створення власного веб-сайту ДАБІ, надання он-лайн послуг; інформування широкого загалу через засоби масової інформації; безпосереднє спілкування шляхом надання консультацій, відповідей за зверненням тощо. Так, наприклад, на веб-сайті ДАБІ (<http://www.dabi.gov.ua>) кожен бажаючий може знайти інформацію з питань організації роботи ДАБІ: річний план роботи ДАБІ на 2017 рік, Пріоритетні напрями роботи ДАБІ, План комплексних перевірок за додержанням суб'єктами господарювання Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з будівництва об'єктів IV і V категорій складності на II квартал 2017 року тощо. Інформація доводить до відома громадськості й шляхом опублікування звітів про роботу ДАБІ, інформації про скасування, зупинення дії рішення об'єкта нагляду або його відновлення, розміщення регуляторних актів та звітів про відстеження їх результативності.

Важливим кроком на шляху досягнення відкритості та прозорості у роботі ДАБІ стало надання електронних адміністративних послуг, зокрема

повідомлення про початок виконання підготовчих робіт, декларації про початок виконання підготовчих робіт, повідомлення про початок будівельних робіт, декларації про початок будівельних робіт, декларації про готовність об'єкта до експлуатації. Окрім того на сайті розміщено реєстри виданих ліцензій та дозвільних документів.

Слід акцентувати, що вся інформація, розташована на сайті, є доступною для осіб з вадами зору.

Ми пропонуємо, окрім названих принципів діяльності ДАБІ, виокремити також принцип моніторингу, який відповідає реалізації завдання із внесення на розгляд Віце-прем'єр-міністра України – Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства пропозицій щодо забезпечення формування державної політики з питань, що належать до сфери діяльності ДАБІ³. Наприклад, на сьогодні ДАБІ здійснює моніторинг таких основних напрямів діяльності, як децентралізація, зміцнення дисципліни та боротьба з корупцією. На виконання першого напрямку діяльності ДАБІ здійснює моніторинг та оцінювання роботи власних структурних підрозділів-територіальних органів та новоутворених органів держархбудконтролю. Основними критеріями є надання якісних адміністративних послуг громадянам, створення сприятливих умов для діяльності будівельного бізнесу, оперативне реагування на скарги громадян, консультування заявників та зменшення кількості відмов у реєстрації дозвільних документів⁴. З метою зміцнення дисципліни та боротьби з корупцією ДАБІ веде постійний моніторинг діяльності своїх службовців як в центральному апараті, так і в регіонах. Показниками якісної роботи є відсутність скарг на повторні відмови в реєстрації дозвільних документів, постійна комунікація чиновників з громадянами, оперативна реакція на сигнали щодо проблемних будівництв⁵.

¹ Стукаленко, О.В. (2015). Принципи контролю в сфері містобудівельної діяльності. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*, 4, 90-99.

² *Постанова про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю 2011* (Кабінет Міністрів України). <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/698-2015-p>>.

³ *Постанова про затвердження Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України 2014* (Кабінет Міністрів України). <<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/294-2014-p>>.

⁴ Держархбудніспекція підвела підсумки діяльності підрозділів за I півріччя: у лідерах Київ, робота на Сумщині та Черкащині незадовільна. <<http://www.dabi.gov.ua/d0-b4-d0-b5-d1-80-d0-b6->>.

⁵ ДАБІ сформувала дисциплінарну комісію, яка розглядатиме подання на звільнення посадовців-порушників. <<http://www.dabi.gov.ua/dabi-sformuvata-dystyplinarnu-komis/>>.

Отже, викладене свідчить про необхідність внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 09.07.2014 № 294 «Про затвердження Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України» з метою визначення загальних принципів її діяльності.

Щодо виокремлення спеціальних принципів діяльності ДАБІ, то, на нашу думку, як уже зазначалося, слід говорити про принципи контролю та принципи надання адміністративних послуг.

Аналіз визначення дефініції «принципи контролю» можна здійснити лише на підставі наукових розвідок, оскільки вона не має законодавчого закріплення. Так, В. М. Гарашук зазначає, що «в юридичній науці під принципами контролю слід розуміти розроблені з урахуванням досягнень науки управління і втілені в практику організаційні та правові основи організації і здійснення контролю, що забезпечують його результативність»¹. Т.О. Коломоєць, визначаючи принципи контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування як суб'єктів адміністративного права України, характеризує їх як вихідні, основоположні засади, ідеї, що концентрують у собі досягнення доктрини та практики, виражають соціальні ідеї, виконують функцію загальнонормативного орієнтиру здійснення контрольної діяльності з боку державних органів, громадськості за діяльністю органів місцевого самоврядування як суб'єктів адміністративного права, спрямовані на вдосконалення та забезпечення ефективності такої діяльності². Д.В. Лученко пропонує під принципами контролю розуміти науково обґрунтовані та апробовані практикою, закріплені прямо чи опосередковано у нормативно-правових актах основи організації та здійснення контролю, що забезпечують його ефективність³.

Отже, найбільш поширеним є погляд на принципи контролю як, по-перше, на основні, вихідні основи (засади); по-друге, на діяльність з боку державних та громадських органів; по-третє, вона має на меті ефективність та результативність контролю.

З огляду на викладене, принципи контролю у діяльності ДАБІ можна визначити як науково й практично обґрунтовані фундаментальні основи організації та здійснення архітектурно-будівельного контролю і нагляду з боку ДАБІ, що забезпечують його ефективність та результативність.

Основні принципи державного нагляду (контролю) закріплено у ст. 3 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05.04.2007 № 877-V, до яких законодавець відносить 13 принципів⁴. Аналіз цих принципів свідчить, що деякі з них можна віднести до загальних принципів, що було нами зроблено попередньо, наприклад, принципи об'єктивності, відкритості, прозорості, які є підставою для здійснення як контрольної діяльності, так і діяльності з надання адміністративних послуг. Що стосується принципів відкритості та прозорості, то, на нашу думку, вони є складовими принципу гласності; принцип здійснення державного нагляду (контролю) лише за наявності підстав та в порядку, визначених законом відповідає загальному принципу законності тощо.

Однак, на підставі визначених у Законі принципів пропонуємо виокремити спеціальні принципи контролю у діяльності ДАБІ, до яких слід віднести принципи:

1) пріоритетності безпеки життя і здоров'я людини, середовища її проживання і життєдіяльності. Цей принцип базується на конституційному положенні про визнання в Україні людини, її життя і здоров'я, честі й гідності, недоторканності та безпеки найвищою соціальною цінністю⁵. У практиці ДАБІ він пов'язаний з проведенням перевірки відповідності підготовчих та будівельних робіт, будівельних матеріалів, виробів і конструкцій, що застосовуються під час будівництва об'єктів, вимогам будівельних норм, державних стандартів і правил, технічним умовам, затвердженим проектним вимогам, рішенням; наявності у передбачених законодавством випадках паспортів, актів та протоколів випробувань, сертифікатів (у тому числі наявності у виконавця будівельних робіт сертифікатів на будівельні матеріали, вироби і конструкції) та іншої документації; дотримання порядків прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, проведення

¹ Гарашук, В.М. (2002). *Контроль та нагляд у державному управлінні*: монографія. Харків: Фоліо.

² Коломоєць, Т.О., Матвієнко, П.Д. (2012). Принципи як елемент механізму контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування. *Адміністративне право і процес*, 2 (2), 31-42.

³ Лученко, Д.В. (2003). *Контрольне провадження*: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків.

⁴ Закон про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності 2007 (Верховна Рада України). <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/877-16>>.

⁵ Конституція України 1996 (Верховна Рада України). <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>>.

обстеження об'єктів та реалізації заходів щодо забезпечення надійності та безпеки під час їх експлуатації тощо¹.

2) підконтрольності і підзвітності діяльності органу державного нагляду (контролю) та його територіальних органів відповідним органам державної влади, на виконання якого спрямовані, наприклад, норми Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання діяльності органів державного архітектурно-будівельного контролю» від 19.08.2015 № 671², що передбачають підконтрольність органів державного архітектурно-будівельного контролю, утворених як структурний підрозділ Київської та Севастопольської міськдержадміністрації та як виконавчий орган сільської, селищної, міської ради, ДАБІ та органу місцевого самоврядування.

У свою чергу, підконтрольність ДАБІ виявляється у порядку призначення на посаду та звільнення з посади Голови ДАБІ Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України, внесеним на підставі пропозицій Віце-прем'єр-міністра України – Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства. Підзвітність ДАБІ Міністру регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства закріплена у нормі, що передбачає повноваження Голови ДАБІ щодо надання звітів про виконання планів роботи Держархбудінспекції та покладених на неї завдань, про усунення порушень і недоліків, виявлених під час проведення перевірок діяльності Держархбудінспекції, її територіальних органів, а також про притягнення до відповідальності посадових осіб, винних у допущених порушеннях тощо³.

3) паритетності усіх суб'єктів контрольної діяльності та її гарантування полягає у правовій рівності всіх суб'єктів державного нагляду (контролю) перед вимогами закону та наділенні кожного з них відповідними правами та обов'язками. Так, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2011 № 553 «Про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю»⁴, регламентовано повноваження посадових осіб органів державного архітектурно-будівельного контролю, повноваження суб'єкта містобудування, щодо якого здійснюється державний архітектурно-будівельний контроль. Гарантією правової рівності суб'єктів державного нагляду (контролю) є норми Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 року № 3038-VI⁵ про право суб'єкта містобудування, щодо якого здійснюється державний архітектурно-будівельний контроль, на оскарження Постанови органів державного архітектурно-будівельного контролю до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, або до суду; на його право звернутися до суду із заявою про відшкодування матеріальної та моральної шкоди у разі її заподіяння, завдання збитків внаслідок порушення працівниками органу державного архітектурно-будівельного контролю вимог законодавства; на право суб'єкта господарювання звернутися до суду щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності посадових осіб органу державного архітектурно-будівельного контролю.

4) неупередженості здійснення державного нагляду (контролю), який передбачає здійснення державного архітектурно-будівельного нагляду (контролю) особами, не зацікавленими в його результатах. Цей принцип у діяльності ДАБІ може бути реалізований тільки за умови розмежування повноважень з контрольної діяльності та діяльності з надання адміністративних послуг. На сьогодні, відповідно до законодавства, ДАБІ поєднує ці функції. Вирішення цієї проблеми можна досягти шляхом утворення Державної архітектурно-будівельної служби, наділеної лише повноваженнями з надання адміністративних послуг.

5) превентивності державного нагляду (контролю), що полягає у його спрямованості на запобігання правопорушенням у галузі будівництва. Дотримання цього принципу гарантується правом ДАБІ повертати замовникові для усунення виявлених недоліків декларацію про початок

¹ *Постанова про затвердження Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України 2014* (Кабінет Міністрів України). <<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/294-2014-p>>.

² *Постанова про деякі питання діяльності органів державного архітектурно-будівельного контролю 2015* (Кабінет Міністрів України). <<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/671-2015-%D0%BF>>.

³ *Постанова про затвердження Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України 2014* (Кабінет Міністрів України). <<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/294-2014-p>>.

⁴ *Постанова про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю 2011* (Кабінет Міністрів України). <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/698-2015-p>>.

⁵ *Закон про регулювання містобудівної діяльності 2011* (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, № 34, Ст. 343.

виконання підготовчих робіт або скасовувати її у випадках, передбачених законодавством; відмовляти у видачі дозволу на виконання будівельних робіт або анулювати його з підстав, передбачених законодавством; повертати декларацію про готовність об'єкта до експлуатації замовникові, якщо декларація подана чи оформлена з порушенням установлених вимог; відмовляти у видачі сертифіката з підстав, передбачених законодавством. Такі заходи дають можливість ДАБІ запобігти правопорушенням у галузі будівництва. Однак, на нашу думку, здійснення принципу превентивності державного нагляду було б більш ефективним, якби відповідальність за повноту та достовірність даних, зазначених у поданих документах ніс не замовник, як це існує на сьогодні, а посадова особа. Зрозуміло, що зміни, передбачені Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення містобудівної діяльності» від 17.01.2017 № 1817-VIII, який набере чинності з 10.06.2017, спрямовані на покращання ситуації щодо дотримання принципу превентивності державного нагляду (контролю). Так, Закон збільшує відповідальність контролюючих органів за законність будівництва. Раніше посадові особи, реєструючи декларативні документи, перевіряли тільки повноту вказаних даних, а не їх зміст, відповідно і не несли відповідальність за проблемні будівництва. Тепер, видаючи дозвіл на будівництво, посадова особа обов'язково має перевірити наявність повного пакету документів, а це означає, що виникає відповідальність чиновника за прийняте рішення¹.

б) презумпції правомірності діяльності суб'єкта господарювання за наявності колізії у праві передбачає, що рішення приймається на користь суб'єкта господарювання у разі, якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів допускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків суб'єкта господарювання та/або повноважень органу державного нагляду (контролю)². Проблема множинності трактування прав та обов'язків суб'єкта господарювання та повноважень органу державного нагляду (контролю) виникає в тих випадках, коли закон не відповідає критеріям визначеності, зрозумілості та створює правові колізії під час врегулювання відносин. При цьому, у разі існування неузгодженості між нормами, виданими одним і тим самим нормотворчим органом, застосовується акт, виданий пізніше, навіть якщо прийнятий раніше акт не втратив своєї чинності. У разі існування суперечності між актами, прийнятими різними за місцем в ієрархічній структурі органами – вищим та нижчим, застосовується акт, прийнятий вищим органом, як такий, що має більшу юридичну силу. У разі існування неузгодженості між актами, виданими одним й тим же органом, але які мають різну юридичну силу, застосовується акт вищої юридичної сили. При розбіжності між загальним і спеціальним нормативно-правовим актом перевага надається спеціальному, якщо він не скасований виданим пізніше загальним актом³.

7) відповідальності посадових осіб ДАБІ за шкоду, заподіяну суб'єкту господарювання внаслідок порушення вимог законодавства, а також прав та законних інтересів суб'єкта господарювання реалізується через норми, закріплені у КпАП України, законах України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (ст. 9)⁴. Однак, як не парадоксально, така норма відсутня у Положенні про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України.

Отже, аналіз питання про принципи здійснення контрольно-наглядової діяльності ДАБІ свідчить про актуальність дослідження цього питання, що обумовлено відсутністю законодавчого закріплення принципів діяльності ДАБІ. Запропонована класифікація принципів діяльності ДАБІ на загальні та спеціальні, які, у свою чергу, поділяються на принципи контролю та принципи надання адміністративних послуг. Такий поділ обумовлений поєднанням в діяльності одного органу контрольно-наглядових та реєстраційно-дозвільних функцій. Зроблено висновок про необхідність визначених принципів у Положенні про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України, а у подальшому – у відповідному законі.

¹ «Закон 1817 – зброя проти будівельних афер» – блог Голови Держархбудінспекції Олексія Кудрявцева на Цензор.нет. <<http://www.dabi.gov.ua/zakon-1817-zbroya-proty-budivelnyh-af-er-blog-golovy-derzhzhahbudinspektsiyi-oleksiya-kudryavtseva-na-tsenzor-net/>>.

² Закон про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності 2007 (Верховна Рада України). <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/877-16>>.

³ Лист щодо практики застосування норм права у випадку колізії 2008 (Міністерство юстиції України). <<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v0758323-08>>.

⁴ Закон про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності 2007 (Верховна Рада України). <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/877-16>>.

References:

1. Slovník ukrajinskoyi movy: v 11 tomach [Dictionary of Ukrainian in 11 volumes] (1976). Vol. 7, 693. [in Ukrainian].
2. *Postanova pro zatverdzhennya Polozhennya pro Derzhavnu arxitekturno-budivelnu inspekciyu Ukrainy 2014* (Cabinet of Ministers) [Resolution on State architectural and building inspection of Ukraine. Resolution from 09.07.2014]. <<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/294-2014-p>>.
3. *Zakon pro osnovni zasady' derzhavnogo naglyadu (kontrolyu) u sferi gospodarskoyi diyalnosti 2007* [On general principles of state control in the sphere of economic activity: Act of Ukraine from 05.04.2007] (Verkhovna Rada of Ukraine). <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/877-16>>.
4. *Zakon pro arxitekturnu diyalnist 1999* [On architectural activity. The law of Ukraine from 20.05.1999] (Verkhovna Rada of Ukraine). <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/687-14>>.
5. *Zakon pro reguluvannya mistobudivnoyi diyal'nosti 2011* [On regulation of urban building activity. The law of Ukraine from 17.02/2011]. *Vidomosti Verxovnoyi Rady Ukrainy* [Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine], No. 34, St. 343.
6. *Zakon pro osnovy mistobuduvannya 1992* [On frameworks of urban building. The law of Ukraine from 16.11.1992] (Verkhovna Rada of Ukraine). *Vidomosti Verxovnoyi Rady Ukrainy* [News of the Verkhovna Rada of Ukraine], no. 52, St. 683.
7. Andrijko, O. (2004). *Derzhavnyj kontrol v Ukraini: organizacijno-pravovi zasady: monografiya* [State control in Ukraine: organizational legal frameworks]. Kyiv: Naukova dumka
8. *Postanova pro zatverdzhennya Poryadku zdijsnennya derzhavnogo arxitekturno-budivelnogo kontrolyu: Kabinetu Ministriv Ukrainy 2011* [On assessment of Order of enactment of state architectural and building control. Cabinet of Ministers Resolution from 23.05.2011] (Verkhovna Rada of Ukraine). <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/698-2015-p>>.
9. Skakun, O.F. (2001). *Teoriya derzhavy i prava: pidruchnyk* [Theory of law and state. Textbook]. Kharkiv: Konsum.
10. *Postanova pro zatverdzhennya Poryadku zdijsnennya derzhavnogo arxitekturno-budivelnogo naglyadu 2015* [On assessment of Order of enactment of state architectural and building control. Cabinet of Ministers Resolution from 19.08.2015] (Cabinet of Ministers). <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/698-2015-p>>.
11. Stukalenko, O.V. (2015). *Pryncypy kontrolyu v sferi mistobudivelnoyi diyalnosti* [Principles of control in sphere of urban building activity]. *Zovnishnya torgivlya: ekonomika, finansy, pravo* [External trade: economy, finances, law], no. 4, 90-99.
12. *Derzharxbudnispekciya pidvela pidsumky diyalnosti pidrozdiliv za I pivrichchya: u liderax Kyyiv, robota na Sumshhyni ta Cherkashhyni nezadovolna* [State building inspection took stock in activity on first semester. In Kyiv leaders, work in Sumy and Cherkassy is unsatisfactory]. <<http://www.dabi.gov.ua/d0-b4-d0-b5-d1-80-d0-b6->>.
13. *DABI sformuvala dyscyplinarnu komisiyu, yaka rozglyadatyme podannya na zvilnennya posadovciv-porushnykiv* [State building inspection has formed discipline commission which considers perception on dismissal of officials perpetrator]. <<http://www.dabi.gov.ua/dabi-sformuvala-dystsyplinarnu-komis/>>.
14. Garashhuk, V.M. (2002). *Kontrol ta naglyad u derzhavnomu upravlinni: monografiya* [Control and oversight in state government. Monograph]. Kharkiv: Folio.
15. Kolomojecz, T.O. (2012). *Pryncypy yak element mexanizmu kontrolyu za diyalnistyu organiv miscevoغو samovyriaduvannya* [Principles as an element of control mechanism after bodies of local self-government activity]. *Administratyvne pravo i proces* [Administrative law and process], no. 2 (2), 31-42.
16. Luchenko, D.V. (2003). *Kontrolne provadzhennya: avtoref. dys... kand. yuryd. nauk: 12.00.07* [Control resolution. Thesis for PhD degree in Law: 12.00.07]. Kharkiv, 2003.
17. *Konstytuciya Ukrainy 1996* [The Constitution of Ukraine. Act of Ukraine from 28.06.1996]. <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>>.
18. *Postanova pro deyaki pytannya diyalnosti organiv derzhavnogo arxitekturno-budivelnogo kontrolyu 2015* [Some issues of state architectural and building control bodies activity. Cabinet of Ministers Resolution from 19.08.2015] (Cabinet of Ministers). <<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/671-2015-%D0%BF>>.
19. «Zakon 1817 – zbroya proty' budivel'ny'x afer» – blog Golovy' Derzharxbudinspekciyi Oleksiya Kudryavceva na Cenzor.net. [The law 1817 – weapon against building fraud – blog of the Head of State building inspection Aleksey Kudryavcev on Cenzor.net]. <<http://www.dabi.gov.ua/zakon-1817-zbroya-proty-budivelnyh-afer-blog-golovy-derzharxbudinspektsiyi-oleksiya-kudryavtseva-na-tsenzor-net/>>.
20. *Lyst Shhodo praktyky zastosuvannya norm prava u vypadku koliziyi 2008* (Ministry of Justice of Ukraine) [Concerning practice of legal norms using in case of collision. Present of the Ministry of Justice of Ukraine 26.12.2008]. <<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v0758323>>.